

Verslag concept

Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)

Datum commissievergadering	:	23 november 2020
Commissievoorzitter	:	Dhr. M.C. Steeman
Commissie-adviseur	:	Dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288 / krijgsmene@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:	:	dhr. M.C. Steeman
Commissiegriffier:	:	dhr. E. Krijgsman
Leden van de commissie:		
	CDA	: mw. W. van Anel, dhr. N. Wijmenga
	CU	: mw. E.T. Kaper-Hartenberg, dhr. M.C.A. Klein
	D66	: dhr. B.I. Vink, dhr. E. Kanik
	FvD	: dhr. R. Dekker, dhr. D.J. van den Berg
	GL	: mw. T. van Wijnen
	PvdA	: dhr. L.Hj. Voskuil
	PvdD	: dhr. F.A.S. Zoon, dhr. J. Hollebeek
	SP	: mw. R. Alberts, dhr. E. Smaling
	VVD	: mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee, dhr. J. van Gilse
	PVV	: dhr. N. Kaptheijns
	50plus/PvdO	: mw. W. van Soest
Gedeputeerden:		dhr. Loggen, dhr. Stigter
Afwezig:		DENK, Fractie Baljeu
Notulist		mw. H. Mutsaerts (Moneypenny)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, lijsten moties en toezeggingen en C-agenda
3. Inspreekhalftuur
4. Rondvraag Commissaris van de Koning Van Dijk
5. A-Agenda Algemeen
 - 5.a. Financiën: Voordracht laatste begrotingswijziging 2020
6. B-Agenda Ruimte en Wonen
 - 6.a. Wonen: Voortgang Woonagenda 2020-2025

7. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)
8. B-agenda Klimaat en Energie
- 8.a. Energie: Discussienotitie FvD/CDA Kernenergie voor Noord-Holland
- 8.b. Energie/Klimaat: Waterstofstrategie Noord-Holland oktober 2020 en afdoen M45-
40 2018
- 8.c. Energie: Adaptieve uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur en afdoen M104-2019
9. Rondvraag gedeputeerde Stigter
10. Sluiting
11. C-Agenda Klimaat en Energie (ter kennisname)
- 45 11.a Energie / Landbouw: Evaluatierapport Verduurzaming Glastuinbouw (C-agenda RWK 23-11-2020 (leidend) & NLG 23-11-2020)
- 11.b Energie / MRA: Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten Aardwarmteontwikkeling MRA' (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 11.c Mobiliteit / Klimaat: Evaluatie webinar Regionaal Mobiliteitsprogramma 24
50 september 2020 (C-agenda M&B 26-10-2020 (leidend) en RWK 19-10-2020)
- 11.d Klimaat / Wonen: Uitvoeringsregeling verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 11.e Energie: Ingekomen brief aan PS over Geingebied – Afstemming over windmolens langs provinciegrens (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 55 12. C-Agenda Ruimte en Wonen (ter kennisname)
- 12.a Ruimte / Natuur: Vrienden van het Gooi Ingebrekestelling bezwaarschriften (C-agenda 23-11-2020 RWK & NLG)
- 12.b Ruimte / Omgevingsverordening: Ter informatie brief van bewoners Landsmeer over bezwaren tegen bouwplan (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 60 12.c Ruimte: Brief aan GS & PS van stichting behoud Waterland – Plan voor nieuw bedrijventerrein Purmer (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 12.d Ruimte: Knooppuntontwikkeling Haarlem (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 12.e Ruimte: Brief en afschriften van zienswijzen aan gemeente Wijdmeren over plan Zuidsingel fase 8 (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 65 12.f Economie/RO: Beslissing hangende beroep over Wob-verzoek vaststellingsovereenkomst Distriport (C-agenda RWK 23-11-2020 en EFB 30- 11-2020)
- 12.g Ruimte: Afschriften zienswijzen aan gemeente Wijdmeren over plan Zuidsingel (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 12.h Ruimte: Ingekomen brief aan PS over bewonersbrief gemeente Wijdmeren over
70 haalbaarheidsonderzoek (C-agenda RWK 23-11-2020)
13. C-Agenda Omgevingsverordening (ter kennisname)
- 13.a Omgevingsverordening: Afschrift van brief bewoners Hollands Kroon aan college HK over Omgevingsverordening (Betrekken bij 2e termijn PS 22-10- 2020 / C-agenda RWK 23-11-2020)
- 75 13.b Omgevingsverordening: Vaststellen omgevingsregeling, aanpassen mandaten en vaststellen beleidsregel (C-agenda RWK 23-11-2020)
14. C-Agenda MRA (ter kennisname)
- 14.a MRA: Maandelijks raads- en Statenledenbericht MRA – nr. 42 (C-agenda RWK 23-11-
80 2020)

85

90

95

100

105

110

1. Opening en mededelingen

115 De **voorzitter** opent de digitale vergadering om 18.15 uur. De coronamaatregelen worden toegelicht met het nadrukkelijke verzoek aan de aanwezigen om deze strikt op te volgen. De CdK is verhinderd, dus eventuele vragen aan de CdK worden schriftelijk beantwoord. Er zijn geen afmeldingen ontvangen. Er is een quorum aanwezig.

Mededelingen:

120 Voorafgaand aan de commissie RWK van 8 februari a.s. wordt een technische briefing gegeven over de monitor Woningbouw 2020. Liander heeft met het oog op de RES'en een tweede topclass voorgesteld. In het eerste kwartaal 2021 wordt een datum gepland en wordt de commissie geïnformeerd.

2. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, lijsten moties en toezeggingen en C-agenda

125 De **voorzitter** constateert dat de agenda, het verslag van de vergadering van 19 oktober, de strategische agenda, de lijsten moties en toezeggingen en de C-agenda ongewijzigd worden vastgesteld.

130

3. Inspreekhalftuur

De **voorzitter** meldt dat zich geen insprekers hebben aangemeld.

4. Rondvraag Commissaris van de Koning Van Dijk

135 Er zijn geen vragen aan de CdK.

5. A-Agenda Algemeen

5.a. Financiën: Voordracht laatste begrotingswijziging 2020

Dhr. **Kaptheijns** (PVV) stemt in met de voordracht.

140

Dhr. **Wijmenga** (CDA) kan na de beantwoording van de schriftelijke vragen instemmen met de voordracht.

Dhr. **Voskuil** (PvdA) stemt in met de voordracht.

145

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS.

6. B-Agenda Ruimte en Wonen

6.a. Wonen: Voortgang Woonagenda 2020–2025

150 Dhr. **Van Gilse** (VVD) verzoekt GS aan te geven welk deel van de € 10 miljoen benut wordt in 2020, want aan het begin van 2020 was 25% nog niet besteed. Wat gebeurt er met de resterende gelden? Kan de gedeputeerde aan de hand van de gevoerde gesprekken aangeven of het reëel is te verwachten dat de voorraad harde plannen minimaal 130% bedraagt van de behoefte voor de komende 5 jaar? Het vervolg van de programmering voor de Kop komt begin 2021, maar deze
155 plannen zouden toch moeten klaarliggen op het moment dat de regeling afloopt. Verliest men hierdoor kostbare tijd? West-Friesland is goed op weg, maar vanwege de komst van inwoners van Amsterdam moeten de ramingen van de bouwaantallen worden aangepast. Wordt hier al aan gewerkt? Worden de ontwikkelingen in de kernen op de langere termijn meegenomen in het Deltaplan Wonen en wat is de deadline waarop deze gegevens aangeleverd moeten zijn? In
160 Haarlem/Kennemerland is niet het aantal maar het soort woningen een probleem. De huidige vraag naar eengezinswoningen in de regio is nu 2,5 keer groter dan het aanbod en in Haarlem zelfs 4 keer. Speelt dit probleem ook op andere plaatsen in de provincie? Binnenstedelijk bouwen en verdichting mag niet leiden tot het weggagen van jonge gezinnen. Zijn er voldoende locaties beschikbaar voor grondgebonden woningen in de regio's? In 2020 zijn er in Amsterdam slechts 78 woningen in het
165 middensegment gebouwd. Wordt dit bij de gemeente aangekaart gezien de provinciale focus op het middensegment? Amsterdam voldoet niet aan de huisvestingsverplichting voor statushouders, maar er worden wel miljoenen euro's uitgegeven aan het huisvesten van uitgeprocedeerde illegalen. Is dit onderwerp van gesprek bij de woonakkoorden? Amsterdam stelt wederrechtelijk aanvullende duurzaamheidseisen bovenop de wettelijke regels. De Koepel van Woningcorporaties constateerde in
170 september dat deze aanvullende duurzaamheidseisen leiden tot hogere bouwkosten terwijl de CO₂-uitstoot niet afneemt.

Mw. **Alberts** (SP) vraagt of de VVD een oplossing heeft voor het versnellen van de IND-procedures zodat uitgeprocedeerde mensen die hier illegaal verblijven, sneller uitsluit krijgen over hun verblijfstatus. Moeten deze mensen soms onder een brug slapen?

175

Dhr. **Van Gilse** (VVD) benadrukt dat degenen die uitgeprocedeed zijn, Nederland zo snel mogelijk moeten verlaten. Hij is van mening dat de gedeputeerde in gesprekken met Amsterdam deze situatie aan de orde moet stellen.

180

Mw. **Alberts** (SP) vraagt of de VVD het ermee eens is dat Amsterdam heel veel problemen moet oplossen. Bovendien is het probleem van illegalen daar groter dan elders in het land.

185

Dhr. **Van Gilse** (VVD) erkent dat het probleem in Amsterdam groot is, maar het college neemt averechtse maatregelen. Ze jagen institutionele beleggers weg en werpen barrières op voor de verhuurder. Het college frustreert de woningbouw in de stad, zo stelt de club Zeer Energiezuinige Nieuwbouw.

190

Dhr. **Vink** (D66) deelt de zorgen over de ontoereikende woningbouw. Maar wat bedoelt de VVD met 'wederrechtelijk'?

195

Dhr. **Van Gilse** (VVD) constateert dat Amsterdam een wederrechtelijke aanscherping van duurzaamheidseisen uitvoert, want gemeenten zijn niet bevoegd om bovenwettelijke eisen te stellen in aanvulling op de Bouwbesluiten, terwijl Amsterdam dat wel doet met haar aanvullende eisen qua duurzaamheid. Dit is niet toegestaan, dat is ook de mening van de Hoge Raad.

200

Mw. **Van Wijnen** (GL) heeft nergens iets gelezen over de constatering van de VVD dat mensen actief worden weggejaagd uit Amsterdam. Beleggers besluiten zelf om wel of niet te investeren.

205

Dhr. **Van Gilse** (VVD) constateert dat in Kennemerland vraag en aanbod niet op elkaar aansluiten, hetgeen leidt tot het vertrek van jonge gezinnen vanwege het gebrek aan grondgebonden woningen. Institutionele beleggers worden weggejaagd uit Amsterdam door steeds zwaardere regelgeving voor verhuurders. De wethouder Wonen van Amsterdam beschreef het bouwen conform het bouwbesluit als 'crisisbouw'. Is de gedeputeerde het hiermee eens? In de MRA wordt volgens GS gewerkt aan het opstellen van normen voor nieuwbouw en klimaatadaptatie. Gaat het ook hier om regels die bovenop het Bouwbesluit komen? Goed dat gemeenten slimmer nadenken over parkeerbeleid.

210

De heer **Kaptheijns** (PVV) maakt zich zorgen over een aantal zaken, ten eerste over de opdracht van het Rijk aan de gemeenten om in 2021 27.000 statushouders te huisvesten. Dat gaat ten koste van het huisvesten van Noord-Hollanders die al jaren op een wachtlijst staan voor een sociale huurwoning. Op welke wijze wordt hiermee rekening gehouden in het te realiseren Woonakkoord?

215

Het Woonakkoord voor Amsterdam zal compact en pragmatisch zijn in aanvulling op bestaande aanspraken. In de Telegraaf van 18 november jl. bleek dat grote onrust is ontstaan in de

220

gemeenteraad vanwege het lage aantal van 78 woningen in het middensegment die dit jaar zijn gebouwd. Speelt deze problematiek ook in andere regio's en wat kan de provincie doen om dit te verbeteren? Wordt hierover met de gemeente Amsterdam gesproken? Het uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk bouwen en versnelde woningbouw is verlengd tot en met 2024 en het budget is aangevuld met € 6 miljoen, maar dat zou wat de PVV betreft, hoger geweest mogen zijn gezien de enorme nood. De PVV zou niet hebben gekozen voor kennisbijeenkomsten over natuurinclusief, circulair bouwen en acties voor servicepunt duurzame energie. Termen zoals klimaatneutraal en klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair zouden mogen ontbreken in de woonakkoorden. De

225

focus moet enkel liggen op meer bouwen. Hoe gaat het Deltaplan Wonen zich verhouden tot de woonakkoorden en de woonagenda?

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) heeft geen opmerkingen over de inhoud, hij waardeert de inspiratiesessies in juni tijdens de week van het Wonen. Het is goed en noodzakelijk dat er aandacht wordt besteed aan natuurinclusief en circulair bouwen, aan flexwonen en de woningbouwversnelling. De aanstelling van de Woonambassadeur is een goede actie, hopelijk richt hij zich op alle relevante onderwerpen en is zijn opdracht breder dan enkel de inzet op versnelling van de bouw. De PvdD is voor woningbouw, maar dan wel op een liefst groene, duurzame, circulaire en natuurinclusieve en betaalbare wijze met een beperkt ruimtebeslag. In het artikel in het Noord-Hollands Dagblad van vrijdag jl. blijkt dat er in de meeste regio's in de provincie voldoende eengezinswoningen met een tuin beschikbaar zijn die echter grotendeels worden bewoond door stellen, terwijl er 5 tot 6 bewoners in gehuisvest kunnen worden. De tuin wordt vol gelegd met tegels zodat deze onderhoudsarm zijn.

Dhr. **Van Gilse** (VVD) vindt het belangrijk te benadrukken dat de meeste mensen een huis met een tuintje willen. Wil de PvdD iedereen in een appartement met een balkon huisvesten?

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) meent dat er juist aantrekkelijke appartementencomplexen moeten worden gebouwd met groene verticale tuinen in plaats van de huidige kolossen van steen en beton. Dat kan en moet anders en de complexen moeten zoveel mogelijk gebouwd worden vlak bij OV-knooppunten. In de toekomst mogen gezinswoningen kleiner worden want de gemiddelde gezinsgrootte neemt af.

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt zich af of de inspanningen van de provincie genoeg zijn om de bouw aan te jagen. Zij sluit zich aan bij de vragen van de PVV over het Deltaplan Wonen en de termijnen. Het Rijk zal naar verwachting een taakstelling voor woningbouw gaan opleggen. Het CDA maakt zich sterk voor meer woningbouw, maar naast Alkmaar en Hoorn zijn er ook andere kernen in Noord-Holland-Noord met voldoende ruimte voor woningbouw. Er kunnen volgens de woondeal van 18 gemeenten in Noord grootschalige ontwikkelingen langs de Hoornse en Zaanlijn plaatsvinden, zoals in Heerhugowaard, Uitgeest en Den Helder, binnen de regels van de Omgevingsverordening. Er is te weinig plek in de MRA en de noordelijke regio is aantrekkelijk wanneer bestaande vervoersverbindingen opgewaardeerd worden. Bovendien sluit men aan het OV-fonds van de provincie wanneer er geïnvesteerd wordt langs de corridors. Met name in West-Friesland en de regio Alkmaar kan de groei van de MRA opgevangen worden. In de Kop moet ook gebouwd worden voor eigen burgers en voor de medewerkers van Defensie die in Den Helder werkzaam zijn. Waarom heeft de provincie deze woondeal niet ondersteund, want provinciale steun kan bijdragen aan het verkrijgen van ondersteuning door het Rijk. Moet elk woningbouwplan in de woonakkoorden worden opgenomen? Moet gewacht worden met het realiseren van een plan dat niet in het akkoord is opgenomen, tot de herijking van het regionale woonakkoord heeft plaatsgevonden? Zijn de resultaten van het Uitvoeringsprogramma binnenstedelijk bouwen en versnelling bouw al bekend? Kunnen PS invloed uitoefenen op de inzet van de gelden?

Dhr. **Voskuil** (PvdA) vraagt GS wanneer de commissie eindelijk kan kennismaken met de bouwambassadeur. De regio's zijn bezorgd over toenemende bureaucratie die soms in de weg staat aan het uitvoeren van plannen. Hoe kan dit beperkt worden? Wat is het verschil tussen de regionale woondeals en de RAP's? Men is benieuwd naar het Deltaplan Wonen, wanneer komt de eerste schets beschikbaar? Het is belangrijk dat woningen betaalbaar zijn. De actie van Amsterdam om uitgeprocedeerde asielzoekers te huisvesten, wordt van harte ondersteund.

Dhr. **Kaptheijns** (PVV) constateert dat de grote aantallen asielzoekers die sinds 2015 naar Nederland komen evenals de statushouders hebben geleid tot extra druk op de woningmarkt, want het gaat om

het huisvesten van een extra stad ter grootte van Den Haag. Ook in 2015 bestonden er al lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen.

280 Dhr. **Voskuil** (PvdA) antwoordt dat deze aantallen statushouders een druppel op een gloeiende plaat zijn en een klein onderdeel vormen van het probleem. Het grootste probleem is het feit dat er sinds 2008 te weinig woningen zijn gebouwd. Bovendien hebben statushouders met een Nederlands paspoort ook recht op woonruimte.

285 Dhr. **Van Gilse** (VVD) heeft gedoeld op de discrepantie in het beleid van Amsterdam ten aanzien van het huisvesten van uitgeprocedeerde asielzoekers in plaats van voldoende sociale huurwoningen en woningen in het middensegment te bouwen. Amsterdam heeft de verkeerde prioriteiten gesteld.

290 Dhr. **Vink** (D66) ondersteunt de bijdrage van de PvdA van harte. Het lagere aantal gebouwde woningen in Amsterdam (oorspronkelijk stonden er meer dan 8.000 per jaar gepland) is het echte probleem. Er bestaan wachtlijsten van meer dan 10 jaar en er is een tekort aan betaalbare middenhuur en koop, daarom moet er snel gebouwd gaan worden.

Mw. **Van Soest** (50plus/PvdO) constateert dat Amsterdam de uitgeprocedeerde asielzoekers moet opvangen. Is D66 het ermee eens dat dit een druk legt op de woningmarkt in Amsterdam?

295 Dhr. **Vink** (D66) meldt dat de totale aantallen relatief klein zijn, het probleem zit in het instorten van de bouwproductie en de aandacht van bouwers op de regio buiten Amsterdam. De focus op statushouders leidt af van het daadwerkelijke probleem, zij vormen slechts een druppel op een gloeiende plaat. De woningmarkt moet goed functioneren en bijdragen aan de doelstellingen in de provincie. In hoeverre helpen de acties van de provincie bij het opheffen van de stagnerende bouwproductie? Hoe wordt belemmerende regelgeving weggenomen? Grondgebonden woningen ver-
300 buiten de MRA, zijn niet nodig om de woningbehoefte van de MRA te lenigen. De woningbouw moet plaatsvinden op de juiste locaties door de zachte plannen van gemeenten hard te maken.

305 Mw. **Van Wijnen** (GL) sluit zich aan bij de PvdA ten aanzien van het huisvesten van statushouders en uitgeprocedeerde asielzoekers. Er is een goed beeld gegeven van alle acties en maatregelen om de woningbouw te versnellen, maar hoe effectief zijn deze maatregelen eigenlijk? Wat betekenen de woonakkoorden voor betaalbaarheid en voor de huisvesting van dak- en thuisloze jongeren? Kan de provincie een rol spelen bij het samenbrengen van Amsterdam/Amstelland en de Zaanstreek om er
310 een geheel van te maken?

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt D66 of de woningbouw in de MRA snel genoeg wordt uitgevoerd wanneer het niet nodig is om deze nood buiten de MRA te lenigen. De woondeal van Noord-Holland-Noord vindt plaats binnen de Omgevingsvisie, dus er zijn geen locaties beschikbaar in het
315 open landschap.

Dhr. **Vink** (D66) vindt dat er veel meer vaart gemaakt moet worden, want de woningtekorten zijn veel te groot. Hij kijkt uit naar het Deltaplan Wonen, met name voor Noord-Holland-Noord. Het voorstel van het CDA om in het landschap te bouwen, verhoudt zich slecht tot de Omgevingsvisie.

320 Mw. **Van Andel** (CDA) constateert dat de woondeal van 18 gemeenten aansluit bij de plannen van de provincie voor de corridors.

Dhr. **Vink** (D66) is hiermee akkoord, indien dit daadwerkelijk het geval is.

325

Mw. **Alberts** (SP) constateert dat de bouwmarkt 10 jaar geleden is ingestort en daarna werd de verhuurdersheffing ingevoerd. Deze situatie duurt tot de dag van vandaag voort en daar hebben statushouders niets mee te maken. Daarnaast zijn veel expats naar Amsterdam gekomen, hetgeen leidt tot enorme huurverhogingen omdat de werkgevers de huren betalen.

330

Dhr. **Vink** (D66) vraagt of mw. **Alberts** het ook een groot probleem vindt dat er in Amsterdam te weinig wordt gebouwd in de middenhuur- en koop.

335

Mw. **Alberts** (SP) antwoordt dat de landelijke regels en het landelijke woonbeleid juist tot beperkingen leiden. De huurverhogingen nemen exponentieel toe omdat de werkgevers de woonkosten van expats betalen. Zij is van mening dat ook de invloed van projectontwikkelaars en geldschietters een grote rol speelt. Daarnaast is het probleem dat er allerlei gebouwen anders dan woningen worden gebouwd en dan resteert er te weinig ruimte voor woningen. De geldige parkeernorm hangt erg samen met de beschikbaarheid van het OV. Zij stelt voor om de parkeernorm op maximaal 1 te handhaven, want meer parkeerruimte bij woningen leidt weer tot de behoefte aan meer asfalt.

340

Mw. **Van Soest** (50plus/PvdO) vraagt naar de mening van de SP over de verkaveling van het woningbestand in Amsterdam en wat gaat zij daaraan doen.

345

Mw. **Alberts** (SP) vindt de praktijken rond de verkaveling schandalig, kleine woonoppervlakten worden tegen enorm hoge huurprijzen aangeboden. Woonprogramma arbeidsmigranten: er is een discussie ontstaan over de omvang en locatie van woonprojecten in West-Friesland. Door de blokkade van de huisvesting van arbeidsmigranten zijn er minder huurwoningen beschikbaar voor gezinnen en anderen, omdat deze door arbeidsmigranten worden bewoond. Graag een reactie van de gedeputeerde hierop.

350

Mw. **Kaper** (CU) sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA, D66 en GL over de huisvesting van statushouders. In 2017 ging het om 7% van alle vrijgekomen sociale huurwoningen, dus het is een druppel op een gloeiende plaat. Zij sluit zich aan bij de PvdA en verzoekt een kennismaking met de bouwambassadeur met de commissie te organiseren. Worden sociale koop- en huurwoningen in de woonakkoorden vastgelegd? Is het mogelijk om voor de zomer van 2021 aan de commissie een vervolgrapportage van de woonopgave voor te leggen?

355

360

Gedeputeerde **Loggen** is blij met de eensgezindheid in de commissie ten aanzien van het belang van het onderwerp. Het gaat vaak om hele lange trajecten. De provincie heeft de gelden voor de flexibele schil, de versnellingsgelden, de bouwambassadeur en de woonakkoorden beschikbaar gesteld om gemeenten te ondersteunen bij het bouwen van woningen. Maar de plannen die met deze gelden zijn ontwikkeld, komen pas over een aantal jaren in uitvoering. De bouwambassadeur zal verzocht worden om tijdens de kennismaking ook te reflecteren op de monitor die men in de provincie uitrolt, om niet alleen naar de plancapaciteit maar juist ook naar de realisatiecapaciteit te kijken. Een aantal van de gestelde vragen wordt beantwoord in het Deltaplan Wonen (hierna: DPW). Samen met de brede verkenning zullen de gemeenten verder ondersteund worden. Het verschil tussen DPW en de woonakkoorden is dat de woonakkoorden van onderop komen en DPW ziet meer op hoe de provincie haar rol kan verstevigen, ook met het oog op het aanjagen van de bouw en het waarborgen van de betaalbaarheid van woningen. Aan het eind van Q1 wordt hier met PS verder over gesproken.

365

370

Huisvesting statushouders: de provincie houdt wettelijk toezicht op gemeenten en als zij niet aan de taakstelling voor huisvesting van statushouders voldoen, dan moet de provincie ingrijpen op basis van de wettelijke interventieladder. Recent heeft de gedeputeerde gesproken met de wethouder van Amsterdam welk gesprek heeft geleid tot een versnelling na ontvangst van de brief van de provincie. Hopelijk kan volgend jaar geconstateerd worden dat de achterstand is ingehaald en er een lagere trede van de interventieladder van kracht wordt. Dit staat los van hetgeen gemeenten autonoom besluiten, zoals het huisvesten van uitgeprocedeerde asielzoekers. De opmerkingen over de bureaucratie worden niet herkend, want alle maatregelen zijn zo laagdrempelig mogelijk, dat geldt ook voor de woonakkoorden over regionale productie die formatvrij zijn. Dit is een versimpeling van de RAP's.

Dhr. Voskuil (PvdA) bedoelt met bureaucratie dat voorheen het opstellen van de RAP's veel tijd en energie kostte en nu zijn hier de woonakkoorden voor in de plaats gekomen. Het gaat erom dat er veel administratieve rompslomp mee gepaard gaat.

Gedeputeerden Loggen meldt dat de inzet is gericht op laagdrempeligheid, maar de provincie moet ook de doelgroepen, circulariteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid een plaats geven in de woonakkoorden. Binnenkort wordt de meest recente versie aan de commissie toegestuurd. De provincie dient met de gemeenten goede afspraken te maken op het niveau van het woonakkoord en het DPW ziet op het faciliteren van gemeenten, vooral met het oog op betaalbaarheid. Benutting subsidieregeling: in januari wordt een voorstel aan PS voorgelegd met een toelichting op de voortgang en de besteding van de resterende middelen. De 130% overprogrammering is in de provincie lastig te realiseren. Andere provincies/regio's hanteren 100% programmering, omdat daar de hectiek minder groot is dan in Noord-Holland. Er wordt in de woonakkoorden ingezet op maatwerkafspraken. Kennemerland: de nieuwe eisen als gevolg van corona moeten te zijner tijd in het maatschappelijke debat gealloceerd worden, maar daar is het nu nog te vroeg voor. Amsterdam/bouwopgave: de vergunningverlening is dit jaar iets afgenomen, onder andere vanwege regelgeving die twee jaar geleden nog niet bekend was en het feit dat binnenstedelijk bouwen meer tijd vergt. Bovendien worden binnenstedelijk uiteindelijk als gevolg van participatietrajecten lagere aantallen woningen gebouwd. Dit probleem speelt in de gehele provincie.

Dhr. Vink (D66) vraagt of de gedeputeerde de zorgen deelt over het terugvallen van de bouwproductie in Amsterdam en in de gehele provincie en wat hij daaraan gaat doen.

Gedeputeerde Loggen spreekt hier in MRA-verband met de wethouder over, op 24 november wordt het voorstel gedaan om 20.000 woningen in de regio te gaan bouwen waarvan er 10.000 door Amsterdam worden gerealiseerd in het segment van middenklasse huurwoningen (€737-1027). Wanneer echter het Rijk de wet rond accumulatie van geluid gaat aannemen, dan zal dit leiden tot veel lagere aantallen woningen in de provincie. In overleg met het ministerie worden de uitkomsten van de brede impactanalyse die nu wordt uitgevoerd – zodra deze bekend zijn – met PS gedeeld. De opmerking 'crisisbouw' wordt aan de wethouder van Amsterdam gelaten, maar in het bouwbesluit staan de minimale eisen waaraan woningen moeten voldoen. Daarnaast moet bij de bouw rekening worden gehouden met aanpassingen in het kader van klimaatadaptatie, om bijvoorbeeld bij zware regenval/clusterregenbuien overstromingen te voorkomen. In overleg met de griffie wordt een gesprek met de bouwambassadeur gepland. Hoe meer duurzaamheids- en klimaateisen er worden gesteld, hoe hoger de prijs en dat valt slecht te combineren met de eis van betaalbaarheid, zoals door de PvdD gevraagd. Dit moet men zich goed realiseren. Wel is hij het met de PvdD eens om aan de voorkant slimmer na te denken over hoe men bij nieuwbouwplannen de opgaven voor de

420 toekomst vorm kan geven. Daarom heeft de provincie deelgenomen aan 'Resilience by design' waarin bijvoorbeeld meer ruimte voor wateropvang wordt voorzien. Door de wateropvang in een recreatiegebied aan te leggen en door het ontschotten van budgetten, worden meekoppelkansen gecreëerd. Voor het realiseren van de huidige opgave zijn de inzet en inspanningen van de provincie voldoende, maar indien de woningbouwopgave voor de MRA door het Rijk wordt verhoogd van
425 175.000 naar 240.000 woningen, dan moeten wel de hiermee samenhangende randvoorwaarden gezamenlijk vastgesteld worden. De bouwambassadeur heeft eerst gefocust op versnelling van bouwplannen, maar er wordt in zijn contacten zeker ook aandacht besteed aan het provinciale beleid. De resultaten van de gesprekken zal hij zeker mee terugnemen naar de provincie. De provincie treedt in de MRA op als intermediair tussen Rijk en de gemeenten om Amsterdam heen om
430 de juiste vraag richting het Rijk te kunnen formuleren. Aan de regio is geadviseerd om de woondeal Noord-Holland-Noord nog niet te ondertekenen omdat hiermee de vraag aan de provincie samenhangt om te investeren in mobiliteit. Die vraag is nog niet afgestemd en uitgekristalliseerd waardoor de provincie zich nog niet volledig kan committeren aan de woondeal van Noord-Holland-Noord. Indien de tekst van de mobiliteitsparagraaf wordt aangepast, dan zou dat wel mogelijk zijn,
435 maar hier is van de regio nog geen informatie over ontvangen. De woningbouwplannen worden zeker wel ondersteund. De periferie van de MRA (Hoorn, Alkmaar, Heerhugowaard, Castricum) kan via het Daily Urban System ruimte bieden aan de overspannen woonmarkt in Amsterdam. De regio is hier zeer ontvankelijk voor en ook het Rijk heeft er positief op gereageerd.

440 **Mw. Van Soest (50plus/PvdO) heeft een aantal aanvullende technische vragen die zij zal toesturen aan GS.**

Gedeputeerde Loggen zal de vragen schriftelijk beantwoorden. Niet alle bouwplannen komen in de woonakkoorden terecht, het gaat met name om de aantallen woningen en buitenstedelijke locaties.
445 In het DPW wordt het omzetten van zachte in harde plannen toegelicht. De provincie heeft een externe partij onderzoek laten doen naar het beperken van parkeerruimte bij woningen en naar hoeveel ruimte dit oplevert voor extra woningen. De gemeente dient met de gemeenteraad te spreken over de lokale parkeerruimte en normen en over een eventuele aanscherping, daar zal en kan de provincie zich niet in mengen. Iets scherpere parkeernormen in de buurt van OV-
450 knooppunten zijn begrijpelijk, zeker met het oog op de toekomst vanwege de schaarse beschikbare ruimte en wijzigende mobiliteitsvormen. Dit betreft een knelpunt in de woondeal van Noord-Holland-Noord. Huisvesting arbeidsmigranten: PS hebben verzocht dit op een planmatige manier in overleg met de regio aan te pakken en daar zijn GS nu mee bezig. Hij kan niet ingaan op individuele plannen. **Hij zegt toe na te gaan of een vervolgrapportage in 2021 mogelijk is, wellicht in aansluiting op de P&C-cyclus. Hier zal hij op terugkomen.** Sociale huur/koopwoningen komen terug in het DPW.
455

Tweede termijn

460 **Mw. Van Andel (CDA)** is blij met de toezegging dat het DPW in het eerste kwartaal 2021 wordt voorgelegd, waarin naast de plancapaciteit ook de realisatiecapaciteit wordt meegenomen, evenals of er voldoende BSG-ruimte beschikbaar is. Is de gedeputeerde van mening dat Noord-Holland-Noord ook woningen dient te bouwen als uitloop voor de MRA en niet alleen voor de eigen behoefte? Hoe moeten gemeenten omgaan met het mobiliteitsaspect en kan de provincie in de woondeal duidelijk maken dat men elkaar wil ondersteunen?

465

Dhr. **Van Gilse** (VVD) is blij met het DPW dat in Q1 2021 wordt voorgelegd. De gedeputeerde geeft aan dat het Bouwbesluit minimale eisen bevat, dat leidt ertoe dat mensen altijd gestimuleerd en verleid kunnen worden om meer te doen.

470 Mw. **Van Wijnen** (GL) dankt de gedeputeerde voor de toelichting, hieruit blijkt dat het noodzakelijk is om alle activiteiten uit te voeren om iets te kunnen bereiken. De integrale aanpak van woningbouw, het realiseren van groen en de lokale keuzevrijheid wordt gewaardeerd.

Mw. **Alberts** (SP) heeft bedoeld te zeggen dat de regie van de provincie op arbeidsmigranten
475 ondermijnd kan worden door individuele acties van een enkele gemeente. De gedeputeerde moet inzetten op een gezamenlijk en eenduidig standpunt.

Gedeputeerde **Loggen** heeft over de woondeal Noord-Holland-Noord gemeld dat hij het qua woningbouw eens is met de inhoud, maar dat geldt niet voor mobiliteit. Hier moet eerst een
480 oplossing voor gevonden worden. Gedeputeerde Olthof is aanspreekbaar voor de overige aspecten rond mobiliteit. GS zetten in op een steviger provinciale rol bij de huisvesting van arbeidsmigranten.

De **voorzitter** rondt de discussie af.

485 **7. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)**

De **voorzitter** meldt dat er vooraf geen vragen zijn aangemeld.

8. B-agenda Klimaat en Energie

8.a. Energie: Discussienotitie FvD/CDA Kernenergie voor Noord-Holland

490 Dhr. **Van den Berg** (FvD) leest de discussienotitie voor. De Nederlandse overheid wil in 2030 49% minder CO₂ uitstoten ten opzichte van 1990. In 2050 moet dat 95% minder zijn. Dit is nodig om de temperatuur op aarde niet verder te laten stijgen dan 1,5 graad. Bij deze temperatuurstijging lijken de gevolgen van klimaatverandering nog beheersbaar. Om de doelstelling te halen heeft de overheid samen met bedrijven en organisaties maatregelen afgesproken. Deze staan in het
495 nationale Klimaatakkoord dat in 2019 werd gesloten. In het Klimaatakkoord staan afspraken met 5 sectoren over de maatregelen die deze sectoren de komende 10 jaar en in de jaren daarna gaan nemen om de klimaatdoelen te halen. Deze sectoren zijn: (1) gebouwde omgeving, (2) landbouw en landgebruik, (3) industrie, (4) mobiliteit en (5) elektriciteit. In 2030 wil Nederland 70% van alle elektriciteit opwekken met windturbines op zee en op land en zonnepanelen op daken en in
500 zonneparken. In 2050 wil Nederland helemaal geen fossiele brandstoffen, zoals aardgas en steenkool, gebruiken. Er is nog veel te doen om dat te bereiken, want in 2018 kwam nog maar 7,4% van alle elektriciteit uit duurzame bronnen (inclusief biomassa). Tegelijkertijd groeit de vraag naar elektriciteit. Auto's worden elektrisch, de industrie vervangt olie en gas voor schone stroom, gebouwen gaan van het gas af en hebben meer stroom nodig voor verwarmen en koken.
505 Maar het opwekken van duurzame energie door middel van zon en wind heeft ook nadelen. Duurzame stroom is namelijk volledig afhankelijk van het weer, waardoor wiebelstroom ontstaat en de leveringszekerheid niet gegarandeerd kan worden. Bij veel zon en veel wind is er veel elektriciteit. Als het windstil is en bewolkt of in de nacht, is er weinig stroom. Daarom zijn veel maatregelen nodig om altijd voldoende stroom te hebben, zoals opslag van duurzaam opgewekte
510 elektriciteit en een flexibel energiesysteem. De leveringszekerheid van elektriciteit mag namelijk niet in het geding komen. De nadelen van zon- en windenergie: 1. Slechte leveringszekerheid, 2. Relatief duur, 3. Veel beton en staal nodig, 4. Verrommeling landschap, 5. Wekt onvoldoende energie op, 6. Kan biodiversiteit en natuur schaden. Oplossing: Kernenergie! Al in 2018 meldde

- 515 het IPCC in hun rapport 'Global Warming of 1,5 °C' dat in alle vier scenario's waarin de wereldwijde temperatuurstijging beperkt blijft tot 1,5 °C, een toename van kernenergie noodzakelijk is. Inmiddels treedt kernenergie in Nederland steeds meer uit de taboesfeer, mede doordat op steeds meer niveaus doordringt dat aan de energieopwekking uit louter zon en wind de eerder genoemde nadelen kleven en kernenergie een onmisbaar onderdeel is van de energiemix om de gestelde doelen te kunnen behalen. In de Tweede Kamer is een meerderheid van VVD, PVV, CDA, SGP, FVD, Krol en Van Haga inmiddels voorstander van een onderzoek naar kernenergie. Dictum aangenomen motie: "Verzoekt de regering een marktconsultatie te houden onder welke voorwaarden marktpartijen bereid zijn te investeren in kerncentrales in Nederland, te onderzoeken welke publieke ondersteuning daarvoor nodig is en te verkennen in welke regio's belangstelling is voor de realisering van een kerncentrale en gaat over tot de orde van de dag."
- 520
- 525 Het behandeldoel. Welke politieke vraag wil de indiener aan de orde stellen: In welke mate en onder welke voorwaarden PS van Noord-Holland openstaan voor kernenergie als onderdeel van de energiemix. Wat vraagt de indiener aan de andere fracties (de commissie, de portefeuillehouder): de indieners (mr. D. van den Berg & N. Wijmenga) nodigen uit tot een open en constructieve dialoog over kernenergie/thorium als onderdeel van de Noord-Hollandse energiemix. FvD is voornemens om vier moties in te dienen die zien op het bouwen van een testopstelling voor een thoriumreactor eventueel in overleg met Pallas, het voorstel aan GS om een locatie in Noord-Holland aan te wijzen, TNO onderzoek te laten doen naar de technische inpasbaarheid in Noord-Holland en de nieuwe ontwikkeling van de Small Nuclear Reactor. De volgende vragen worden aan de commissieleden voorgelegd: hoe kijken de leden aan tegen het
- 530
- 535 hoge ruimtebeslag van wind en zonne-energie in vergelijking met het veel lagere beslag van kernenergiecentrales? Voorgesteld wordt om een werkbezoek te organiseren aan Cofra om te overleggen met experts zoals over het afval. Hoe denken de leden hierover? Hoe kijken de leden aan tegen de intermitterende levering van wind en zonne-energie in vergelijking met de betrouwbare en continu energielevering door kerncentrales?
- 540
- Dhr. **Wijmenga** (CDA) stelt twee aanvullende vragen: zijn de andere fracties tegenstander van alle vormen van kernenergie (inclusief thorium) of zijn zij enkel tegen een kerncentrale zoals in Borssele? Zijn de fracties het met het CDA eens dat men in de provincie een mooie uitgangspositie heeft op het gebied van thorium en gesmolten zout reactoren om verder te werken bijvoorbeeld in Pallas? De CO₂-uitstoot en de opwarming van de aarde moeten volgens het CDA worden tegengegaan en rentmeesterschap is cruciaal. Naast kernenergie moet ook blijvend in zon en wind geïnvesteerd worden voor de periode na 2030, vanwege de lange tijd die nodig is om een reactor te ontwikkelen/bouwen.
- 545
- 550 Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) dankt beide fracties voor de discussienota, die helaas niet volledig is. De vragen die nu gesteld worden, kunnen niet onmiddellijk beantwoord worden. Het zou beter zijn geweest deze vooraf aan de commissie toe te sturen, dan had men zich kunnen voorbereiden. De VVD heeft in het debat over de RES steeds gesteld dat alleen zon en wind niet voldoende is. Er is bij de start van de RES een motie ingediend om verbreding naar innovatieve duurzame energiesoorten, zoals aqua- en geothermie, te betrekken in de RES, maar in de RES'en van gezamenlijk 588 pagina's is slechts een pagina gewijd aan kernenergie en een alinea aan waterstof. Er is op 5 oktober jl. in de PS-vergadering motie 137 ingediend met het verzoek aan GS om een voortgangsrapportage voor te leggen over andere duurzame energietechnieken dan wind en zon. De VVD gaat er vanuit dat ook kernenergie wordt meegenomen. Vanavond gaat de
- 555
- 560 discussie over het betrekken van kernenergie en thorium als onderdeel van de energiemix, maar de weg naar kernenergie is een hele lange weg die te lang duurt voor de RES'en. Maar voor de

periode na 2030 moeten de ontwikkelingen en mogelijkheden voor kernenergie tijdig onderzocht worden. De VVD is wel voorstander van kernenergie en die energieopwekking kan onderdeel uitmaken van de energiemix die nodig is om van het gas af te gaan. Ook in voorgaande
565 bestuursperioden is reeds meermaals door de VVD aangegeven dat onderzoek naar thorium van belang is.

Dhr. **Van den Berg** (FvD) vraagt waarom de VVD niet is ingegaan op de vraag om deze nota mee op te stellen. Wil de VVD wel deelnemen aan werkbezoeken en daarna verder in gesprek gaan in
570 de commissie?

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) antwoordt dat men al via motie 137 heeft gevraagd om te kijken naar bredere mogelijkheden voor energieopwekking en daar valt kernenergie onder. Daarom is een extra discussienota niet nodig. Om een goede discussie te kunnen voeren, zou FvD de zojuist
575 gestelde vragen in de discussienota opgenomen moeten hebben. Afhankelijk van de inhoud van werkbezoeken, zal men wel of niet deelnemen. Zij is vooral benieuwd naar de uitwerking door GS van de aangenomen motie voor een bredere verkenning naar andere mogelijkheden van energieopwekking waaronder kernenergie. De VVD heeft namelijk een voorkeur voor een integrale benadering.

580 De heer **Kaptheijns** (PVV) dankt beide fracties voor de discussienota. De PVV is altijd groot voorstander geweest van kernenergie en heeft hiervoor recent een motie ingediend in de PS-vergadering van 5 oktober jl. met het verzoek om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar het inzetten van kernenergie na 2030 en het aardgasnetwerk in stand te houden. Niettemin wordt
585 de discussie van vanavond ondersteund, want thorium en kernenergie moeten zo snel mogelijk een belangrijk onderdeel worden van de energiemix, want zon en wind moeten zoveel mogelijk beperkt worden en het aardgasnetwerk moet in stand blijven. GS dienen aan te geven richting het Rijk dat Noord-Holland openstaat voor kernenergie en voor een thoriumreactor. De PVV is positief over alle gestelde vragen en wil graag deelnemen aan een werkbezoek.

590 Mw. **Gielen** (GL) vindt dat de discussie over kernenergie voorbijgaat aan de doelen van het Klimaatakkoord en de RES'en en de keuze voor zon en wind. Daarom wil zij focussen op het klimaatakkoord en de lokale situaties en met burgers in gesprek gaan over de energietransitie.

595 Dhr. **Wijmenga** (CDA) constateert dat dhr. Klaver van D66 enthousiast was over onderzoek naar thorium. Deelt mw. Gielen dit uitgangspunt van de landelijke partij?

Mw. **Gielen** (GL) stelt voor het daar een andere keer over te hebben.

600 Dhr. **Van den Berg** (FvD) heeft de andere fracties uitgenodigd om in discussie te gaan over de mogelijkheden van kernenergie en thorium als onderdeel van de energiemix. Hoe kijkt GL naar thorium en naar het Klimaatakkoord?

605 Mw. **Gielen** (GL) wil hier een andere keer over in gesprek gaan, daar kan zij nu geen antwoord op geven, maar men staat welwillender tegenover thorium dan tegenover kernenergie. Zij kijkt uit naar de uitvoering van het Klimaatakkoord, want kernenergie draagt niet bij aan de oplossing van de klimaatcrisis. Bovendien moet de landelijke politiek een besluit nemen over kernenergie. Zij is blij dat vandaag ook innovatieve oplossingen zoals waterstof, op de agenda staan. Het is beter om daarop te focussen.

610

Mw. **De Vries** (PvdA) is blij dat FvD erkent dat er een klimaatcrisis is.

Dhr. **Van den Berg** (FvD) heeft dit niet gezegd. Hij heeft gezegd dat men niet in een klimaatcrisis zit.

615

Mw. **De Vries** (PvdA) meent dat kernenergie niet de oplossing is voor de klimaatcrisis in Noord-Holland. Dat is aan het Rijk. De energietransitie moet nu aangepakt worden met bewezen duurzame energietechnieken en daar valt kernenergie niet onder. Thorium en kernfusie kunnen pas op hele lange termijn in beeld komen.

620

Dhr. **Van den Berg** (FvD) vraagt hoe de PvdA kijkt naar de bewezen technieken van zon en wind en vraagt of dat voldoende is voor een totale CO₂-vrije energievoorziening.

625

Mw. **De Vries** (PvdA) wil breder kijken, dus ook naar geo-energie en aquathermie, want alle technieken bij elkaar zullen uiteindelijk leiden tot een CO₂-vrije energievoorziening binnen de klimaatdoelen.

630

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) is tegen kernenergie, omdat kerncentrales grote risico's met zich meebrengen en tot afval leiden dat honderdduizenden jaren in stand blijft. Ook kunnen de honderden miljoenen euro's die in kerncentrales zouden worden geïnvesteerd, niet besteed worden aan duurzame energievoorzieningen en energiebesparing. Kernenergie wordt niet gezien als onderdeel van de energiemix in Noord-Holland.

635

Dhr. **Wijmenga** (CDA) meldt dat in het stuk wordt verwezen naar het rapport van het IPCC uit 2018 waarin alle scenario's opgenomen zijn om de 1,5 graden beperking te realiseren. Hiervoor zijn alle energievormen nodig, dus ook kernenergie, maar de PvdD is tegenstander van heel veel van deze technieken en dat is vreemd. Na 300 jaar is het grootste deel van het kernaafval vanzelf verdwenen, dat is iets anders dan de door de PvdD genoemde honderdduizenden jaren.

640

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) wil volledig inzetten op duurzame energie.

645

Dhr. **Van den Berg** (FvD) vraagt hoe de PvdD kijkt naar de giftige chemische afvalstoffen en grote hoeveelheden materiaal van zonnepanelen en windmolens die niet kunnen worden gerecycled en tot in de oneindigheid giftig blijven.

650

Dhr. **Hollebeek** (PvdD) constateert dat de risico's hiervan kleiner zijn dan van kernenergie, daarnaast zet men in op zo schoon mogelijke zonnepanelen en windmolens. Kernenergie is op dit moment niet veilig genoeg en daarom dient het geen onderdeel uit te maken van de energiemix in Noord-Holland.

655

Dhr. **Kanik** (D66) geeft complimenten aan FvD omdat zij de doelen van Parijs erkent en het ermee eens is dat de opwarming van de aarde moet worden tegengegaan. D66 kijkt anders aan tegen kernenergie dan FvD en CDA. Het toelaten van kernenergie zou volgens FvD betekenen – het CDA denkt daar anders over – dat andere vormen van duurzame energie niet meer nodig zijn maar dat is niet zo, want het duurt tientallen jaren voordat kernenergie daadwerkelijk geproduceerd kan worden en die periode moet overbrugd worden met duurzame energie van zonnepanelen en windmolens. Aan de achterban van FvD en het CDA moet wel het eerlijke verhaal verteld worden,

660 dus hoe gaan beide partijen communiceren dat er een kernenergiecentrale naast huizen wordt
gebouwd en dat er afval door de straten wordt getransporteerd? Kernenergie is een
Rijksverantwoordelijkheid, daarom moet eerst de landelijke discussie afgewacht worden. Geen
van de drie door het Rijk aangewezen locaties ligt in Noord-Holland. D66 meent dat het beter is
om de tijd en energie aan andere thema's te besteden.

665 Dhr. **Wijmenga** (CDA) erkent dat ook wind en zon en andere innovatieve technieken nodig zijn om
de doelstellingen te realiseren. D66 landelijk spreekt in haar conceptverkiezingsprogramma over
innovatieve vormen van kernenergie, hoe kijkt de Statenfractie van D66 hiernaar?

670 Dhr. **Kanik** (D66) meldt dat het conceptverkiezingsprogramma nog niet is vastgesteld. Daarin
wordt gesproken over onderzoek naar kernenergie en niet over het bouwen van een
kernenergiecentrale, maar deze discussie is nog niet afgerond. In Noord-Holland is via de motie
uit 2018 door PS uitgesproken dat niet wordt overgegaan naar kernenergie en daar houdt men
zich aan. Kernenergie duurt te lang en daar kan de energietransitie niet mee gerealiseerd worden.
Bovendien liggen er in Noord-Holland geen geschikte locaties voor kernenergie.

675 Dhr. **Van den Berg** (FvD) vraagt hoe D66 denkt over de wijze waarop over 20 jaar windmolens en
zonnepanelen vervangen moeten worden, gezien de levensduur van ongeveer 20 jaar. Worden
deze dan vervangen door weer nieuwe windmolens of door kernenergie?

680 Dhr. **Kanik** (D66) meldt dat de RES elke twee jaar wordt geactualiseerd, dus elke twee jaar kunnen
nieuwe technieken geïntegreerd worden. Kernenergie is niet voorzien in Noord-Holland, dit is
een discussie die landelijk gevoerd moet worden.

685 Mw. **Kaper** (CU) is blij dat FvD erkent dat de mens een van de veroorzakers van de
klimaatverandering is. De CU is niet per se tegen kernenergie, maar ziet wel grote nadelen en is
met de kennis van nu tegenstander van het bouwen van nieuwe centrales. Een verlenging van
Borssele wordt wel ondersteund. Het Rijk beslist over het hoe en waar voor een nieuwe
kerncentrale. Er zijn drie locaties aangewezen Borssele, Eemshaven en de Maasvlakte en die
liggen niet in Noord-Holland. De langetermijneffecten van de opslag van kernafval zijn nog niet
bekend, dan moet men denken aan een termijn van 2.000 jaar, dus vele volgende generaties
690 worden opgezadeld met de risico's van het afval en dat is onwenselijk. De bouwkosten zijn erg
hoog terwijl duurzame energie steeds goedkoper gaat worden. De CU wacht de marktconsultatie,
het onderzoek naar publieke ondersteuning en de regionale verkenning af zoals in de motie is
gevraagd. Een werkbezoek wordt ondersteund, maar dat leidt niet tot wijziging van standpunten.

695 Mw. **Alberts** (SP) is het eens met de VVD dat de discussienota beperkt is en dat men de vragen
vooraf had willen ontvangen, zodat men zich beter had kunnen voorbereiden. Het duurt minstens
tot 2050 voordat thorium operabel is. Hoe wordt met de periode tot 2050 omgegaan? Is er een
oplossing bedacht voor het afvalprobleem? Zelfs het lichtwaardige afval van Petten is nog niet
opgeruimd. Op welke locaties zouden proefcentrales of echte centrales geplaatst moeten worden
700 zonder protest van de bevolking en is FvD bereid om hier een referendum voor te organiseren?
Hoe kijkt FvD aan tegen de effecten in Afrika waar de benodigde grondstoffen gedolven moeten
worden? Is het niet beter om de energievraag terug te dringen door het grootscheeps isoleren
van woningen en de industrie energiezuinig te maken? Energiebesparing zou zeker in de
discussienota genoemd moeten zijn. De SP zal zich niet aansluiten bij de kernenergielobby.

705

Mw. **Van Soest** (50plus/PvdO) constateert dat de techniek zich heel snel ontwikkelt waardoor men altijd achterop loopt. Hoe wordt omgegaan met het grootschalige afval dat ontstaat bij vervanging van windmolens en zonnepanelen? Zij ondersteunt het voorstel van FvD en CDA en neemt graag deel aan de voorgestelde werkbezoeken.

710

Gedeputeerde **Stigter** heeft bij de behandeling van de RES, het actieprogramma en de klimaatstrategie al stilgestaan bij kernenergie, waarbij is verwezen naar de motie uit 2018 en naar de verkenning door de Rijksoverheid naar de mogelijke toepassing van kernenergie, naar technische haalbaarheid en het draagvlak. Omdat de drie genoemde locaties niet in Noord-Holland liggen, wordt voorgesteld om eerst de resultaten van de Rijksverkenning af te wachten. Het denken staat nooit stil, daarom zal hij deze ontwikkelingen met veel interesse blijven volgen.

715

Dhr. **Van den Berg** (FvD) vraagt of de gedeputeerde wil deelnemen aan een werkbezoek aan Borssele of aan een andere bestaande kerncentrale.

720

Gedeputeerde **Stigter** zal afhankelijk van het programma, beoordelen of hij zal deelnemen, maar in deze fase voegt het niet veel toe.

De **voorzitter** constateert dat een aantal fracties een werkbezoek ondersteunt, de griffie zal hiervoor actie ondernemen.

725

Tweede termijn

Dhr. **Wijmenga** (CDA) antwoordt als volgt op de vragen van de SP. Er zijn veel ontwikkelingen rond innovatieve vormen van kernenergie gaande en hij is blij te constateren dat een aantal partijen hierover wil meedenken. De aangenomen motie in PS speelt toch een belangrijke rol bij de opgestelde kaders, dus in dat opzicht is de opstelling van PS ten opzichte van dit thema wel van belang.

730

De **voorzitter** vraagt of FvD de vier aangekondigde moties wil toelichten.

735

Dhr. **Van den Berg** (FvD) dankt iedereen voor hun inzet en bijdragen. Het voornemen bestaat om vier moties in te dienen, die deze week worden rondgestuurd aan alle partijen. Deze zien op het bouwen van een testopstelling voor een thoriumreactor, eventueel in overleg met Pallas, het voorstel aan GS om een locatie in Noord-Holland aan te wijzen, TNO onderzoek te laten doen naar de technische inpasbaarheid in Noord-Holland en de nieuwe ontwikkeling van de Small Nuclear Reactor.

740

De **voorzitter** meldt dat de vier aangekondigde moties eventueel in de commissie besproken kunnen worden. Over de procedure kan FvD contact opnemen met de griffie.

745

8.b. Energie/Klimaat: Waterstofstrategie Noord-Holland oktober 2020 en afdoen M45-2018

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) beschouwt waterstof naast zon en wind, als een van de componenten van de energiemix. De havens van Amsterdam en Den Helder zijn gunstig gepositioneerd en kunnen dienen als draaischijf voor duurzame energie, want dat stimuleert de economische ontwikkeling van deze gebieden en zorgt voor behoud van werkgelegenheid van met name Den Helder. De VVD is voorstander van het opstellen van een Noord-Hollands

750

waterstofplatform, en met Den Helder als belangrijk hub voor waterstofenergie zowel richting het
755 noorden als het zuiden, is het verstandig om ook Groningen en Friesland hierbij te betrekken. De
VVD stemt in met de voorgestelde strategie waarmee wordt voldaan aan de afspraken in het
Klimaatakkoord, hoewel er nog de nodige uitdagingen liggen, zoals de positie van Noord-
Holland op de internationale markt die niet zo gunstig is. De grote windparken op de Noordzee
760 en de gunstige ligging van Den Helder voor de gasvelden op de Noordzee, zijn belangrijke
factoren. Afgelopen zomer heeft de VVD een werkbezoek gebracht aan Port of Den Helder als
waterstofhub. Wellicht kan de commissie via een digitaal BOT-overleg worden geïnformeerd door
beide havens over de stand van zaken en over waar de kansen liggen. Er moet nu snel aan de
slag worden gegaan ('trappen met die bak'), want het zou mooi zijn als Noord-Holland gezien
wordt als hét waterstofkennisplatform van Nederland en het zou zonde zijn als andere provincies
765 dit eerder zouden realiseren. Nog een kanttekening, het huidige gasnet moet zolang mogelijk
functioneel in stand gehouden worden. GS worden verzocht PS regelmatig te informeren over de
ontwikkelingen. De motie is hiermee afgedaan.

Mw. **Gielen** (GL) sluit zich grotendeels aan bij de VVD. Waterstof is een belangrijk onderdeel van
770 de energiemix en zij is blij met de waterstofstrategie van GS. Er moet nu snel mee aan de slag
worden gegaan, zoals ook de VVD heeft aangegeven. De EU zet in op blauwe waterstof waar nu
grijze waterstof wordt gebruikt, maar op termijn wordt gestreefd naar 100% groene waterstof.
Hoe kijken GS naar deze ambitie van 100% groene waterstof en wordt die ambitie gedeeld? Hoe
zet de provincie in op voldoende gekwalificeerd personeel voor de waterstofenergie en worden
775 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, hierbij meegenomen? Kan de gedeputeerde iets
zeggen over de relatie tussen de waterstofstrategie en het plan van aanpak voor de energie-
infrastructuur?

Mw. **De Vries** (PvdA) dankt voor de ambitie om een strategische rol te gaan spelen op nationaal
780 niveau en in de internationale waterstofeconomie om de vraag naar waterstof te stimuleren. De
woorden 'studies, onderzoeken en verkenningen en lobbyen' komen vaak voor in de tekst, terwijl
Groningen op dit moment al aan tafel zit bij het Rijk. De waterstofbackbone loopt van Groningen
via Amsterdam naar Rotterdam. Hoe kan Den Helder hierop aangesloten worden? In 2025 ligt er
een koppeling tussen Noord-Nederland en Noord-Duitsland. In 2023 moet de backbone door de
785 haven van Rotterdam in bedrijf zijn, want Rotterdam wordt gezien als het internationale
knooppunt en de energiehaven van Noordwest-Europa. Loopt men met de ambities achter de
feiten aan? Het Position Paper van Noord-Holland moet nog opgesteld worden, daarom moet er
meer actie ondernomen worden. Er wordt een Noord-Hollands waterstofplatform opgericht, gaat
de provincie nu actief afspraken maken met partijen? De provincie moet zich actief opstellen en
790 partijen actief benaderen en niet wachten totdat zij hun plannen elders gaan voorleggen. In
Noord-Nederland wordt vol ingezet op groene waterstof, waarom wordt dan in Den Helder
ingezet op een blauwe waterstoffabriek en niet met een actieve lobby op een groene
waterstoffabriek? GS worden verzocht om een proactieve aanpak te starten om daadwerkelijk een
kans te maken, met name vanwege de ambities en de economische belangen voor de Kop.

795
Dhr. **Zoon** (PvdD) constateert dat de focus enkel ligt op energieopwekking, maar niet op
besparing en daar zit de echte winst. Op besparing wordt enkel ingezet bij particuliere
woningeigenaren, maar ook uit het onderzoek van de Rekenkamer uit 2018 blijkt dat
energiebesparing wordt vereist door het Energieakkoord. Hoe kijkt de gedeputeerde hiernaar?
800 Gebruikers die overschakelen naar waterstof, kunnen een enorme milieuwinst opleveren, maar ze
moeten wel groene waterstof gebruiken. Het produceren van blauwe waterstof is qua

milieuvervuiling net zo slecht als grijze waterstof. Het is zonde om deze productie te faciliteren, er moet juist bij de productie ingezet worden op de best beschikbare technieken voor een groene productie.

805

Dhr. **Wijmenga** (CDA) vindt het een goed rapport, maar concrete technische projecten en business cases ontbreken vooralsnog. Graag een reactie van de gedeputeerde.

810

Dhr. **Kanik** (D66) vindt het belangrijk dat er een sterke boodschap wordt neergezet en dat het bedrijfsleven wordt geënthousiasmeerd door als provincie te laten zien dat men achter deze ontwikkeling staat en in Europa leidend wil worden bij de waterstofproductie. Daarnaast kan knellende regelgeving worden versoepeld. Hoe wordt de balans tussen wonen en ruimte geborgd, want het produceren en opslaan van waterstof neemt veel (milieu-)ruimte in beslag hetgeen kan conflicteren met woonruimte, zoals in het NZKG. Het een mag niet ten koste gaan van het andere, hiervoor is samenwerking met gemeenten van groot belang om een gedeelde visie tot stand te brengen. Voorgesteld wordt om met het Verenigd Koninkrijk af te stemmen of er kan worden samengewerkt. Hoe kijkt het college naar het duidelijk en helder met de EU communiceren van de ambities van de provincie?

815

820

Dhr. **Klein** (CU) vindt waterstof heel belangrijk voor de verduurzaming van de industrie. Ook is het heel goed dat naast IJmuiden ook wordt gefocust op Den Helder en dat de provincie een actieve rol wil oppakken waarvoor een aantal concrete ideeën in het document wordt genoemd. Hoe verhoudt de regionale infrastructuur voor waterstof zich tot de RES'en en welke knelpunten bestaan hier momenteel? Hoe adaptief is de provinciale strategie in het kader van de aanstaande overname van Tata Steel door SSAB en de mogelijke wijziging van staalproductie en het opslaan van CO₂?

825

Dhr. **Smaling** (SP) zal de resterende spreektijd van 1 minuut aanwenden bij agendapunt 8.c.

830

Gedeputeerde **Stigter** dankt voor alle complimenten voor de strategie. De naam van het document is nu nog Waterstofstrategie, maar de opmerking van mw. Kaamer van Hoegee 'Trappen met die bak' is wellicht een betere titel en geeft beter aan waar de acties op gericht zijn. Bij waterstof denkt men in het algemeen eerst aan Groningen en Rijnmond en minder aan Noord-Holland, Den Helder of het NZKG, ondanks de op deze locaties aanwezige gunstige omstandigheden. Vanuit deze lichte achterstandspositie moet men in de frontlinie proberen terecht te komen en dat gaat ook lukken, zoals door te overleggen met publieke en private partners in het land en met Groningen om na te gaan of de door hen gekozen aanpak ook in Noord-Holland toegepast kan worden. Samen met Groningen die heel enthousiast is over samenwerking met Noord-Holland, wordt in de lobby opgetrokken naar de EU. Er wordt toegewerkt naar de ambitie van een groene waterstofeconomie, maar nog niet is van alle onderdelen bekend hoe dit kan worden gerealiseerd. Wat nu bekend is wordt opgepakt, maar de situatie over zes tot acht jaar is nog onzeker en dat vereist een adaptieve strategie. Hierover wordt met alle partners en marktpartijen die bereid zijn om de strategie verder te brengen, overlegd. Het voorstel van de VVD om het wijdvertakte aardgasnet te handhaven, wordt door GS ondersteund, hoewel aanpassingen aan het gasnet nodig zijn voor de waterstofeconomie, zowel op land als op zee. Nu moet een aantal transitiepaden worden bewandeld, zowel voor de aanleg van infrastructuur als voor de vraag. Daarom wordt ingezet op blauwe waterstof als tussenstap naar groene waterstof. De CO₂ die vrijkomt bij de productie van blauwe waterstof, wordt opgeslagen, dus het effect is hetzelfde als bij groene waterstof. De energietransitie kan een positief effect hebben op de werkgelegenheid.

835

840

845

850 Een MRA-studie heeft dit zo goed mogelijk gekwantificeerd en er zijn substantiële effecten
zichtbaar. De werkgelegenheid wordt maximaal ingezet om de energietransitie te faciliteren. Qua
infrastructuur ligt er een aantal relaties met agendapunt 8.c. Het huidige elektriciteitsnet staat
zwaar onder druk door de energietransitie en ruimtelijke ontwikkelingen. Door het gebruik van
855 waterstof kan dit net ontlast worden en met hybride systemen kunnen elektriciteit en waterstof
slim gecombineerd worden. Naast investeringen in versterking van het elektriciteitsnetwerk moet
er ook geïnvesteerd worden in het gas- en waterstofnetwerk door het aanleggen van een aantal
hoofdleidingen, de backbones, teneinde Den Helder goed te kunnen aansluiten op het
waterstofhoofdnet. Ook in het NZKG is een backbone nodig tussen Tata IJmuiden en de rest van
de haven. Daarnaast moet in het gasnet geïnvesteerd worden om dit überhaupt geschikt te
860 maken voor het transport van waterstof. Het document geeft de ambities weer en de te
bewandelen routes, maar op onderdelen is men al concreet aan de slag met een lobby om
Noord-Holland stevig op de kaart te zetten in Den Haag en de EU. Voor de realisatie van twee
fabrieken is men reeds aangesloten in de studiefase waar vraagstukken zoals exploitatie, de
business case, infrastructuur en ruimtelijke inpassing aan bod komen en er wordt gewerkt aan de
865 realisatie van de backbone in het ontbrekende deel. Elke relevante partij voor productie of
transport zit aan tafel bij het Waterplatform, zowel publiek als privaat, en nieuwe partijen die een
belangrijke rol kan spelen, zijn welkom. Energiebesparingen worden met een groot aantal
activiteiten gerealiseerd in de gebouwde omgeving en er wordt actief ingezet op
energiebesparing bij bedrijven. Echter, de productiekant moet verduurzaamd worden, daar zijn
870 de acties met name op gericht. Uiteindelijk moeten marktpartijen het gaan oppakken, daarvoor is
men in gesprek om de randvoorwaarden voor de ruimtelijke verantwoordelijkheid en het
realisatieproces vast te leggen. De noodzakelijke infrastructuur moet tijdig gereed zijn en ook de
financial engineering wordt gefaciliteerd, zodat bedrijven snel kunnen instappen. De focus moet
liggen op het enthousiasmeren van het bedrijfsleven en het opheffen van beperkende regelgeving
875 zowel op landelijk als provinciaal niveau. Dit wordt actief opgepakt, maar uiteindelijk gaat het om
een weging van belangen met het oog op de ruimte en infrastructuur, waar voor een deel de
Omgevingsvisie aan ten grondslag ligt. Samenwerking wordt in eerste instantie gezocht in
Nederland, maar de lijnen naar Brussel worden zeker opgehouden zodat financiële kansen
meteen benut kunnen worden. De verbinding met de RES ziet met name op de uitbreiding en
880 keuzes over de infrastructuur voor de opgewekte energie. In afwachting van de gevolgen van de
overname van Tata zijn er vooralsnog geen principiële bezwaren opgeworpen, Tata doet gewoon
mee aan de ontwikkeling van waterstof. Mocht er sprake zijn van nieuwe situaties, dan worden
deze opgenomen in de adaptieve strategie.

885 De **voorzitter** meldt dat mw. Van Soest (50plus/PvdO) en dhr. Vink (D66) de vergadering hebben
verlaten.

Tweede termijn

890 Mw. **De Vries** (PvdA) is niet helemaal gerustgesteld door de bijdrage van GS, men loopt achter de
muziek aan en men kijkt naar hoe concurrenten het aanpakken. Motie 45 is voor de PvdA niet
afgedaan.

Dhr. **Kanik** (D66) vertrouwt de gedeputeerde met zijn inzet om een verschil te gaan maken in de
895 waterstofstrategie. De motie is afgedaan.

De **voorzitter** constateert dat alle partijen met uitzondering van de PvdA motie 45 als afgedaan beschouwen.

900 8.c. Energie: Adaptieve uitvoeringsstrategie energie–infrastructuur en afdoen
M104–2019

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) constateert dat uitbreiding van de infrastructuur noodzakelijk is om aan de vraag en het aanbod te kunnen blijven voldoen. Nu zijn er al bedrijven die zonnepanelen willen plaatsen maar de aansluiting op het energienet is onmogelijk, omdat het
905 netwerk het aanbod niet aan kan. Daarnaast bestaan er zorgen over de aansluiting van nieuwe woningbouwlocaties op het energienetwerk. De VVD vraagt om een technische briefing te organiseren over de beperkte fysieke ruimte en draagvlak in relatie tot milieuruimte teneinde in de toekomst een beter besluit te kunnen nemen over de RES'en en de locaties voor wind en zon. De commissie dient regelmatig geïnformeerd te worden over de stand van zaken. Daarnaast moet
910 het thema een plek krijgen in de RES'en, want deze hangen nauw met elkaar samen.

Mw. **Gielen** (GL) constateert dat de energietransitie niet mogelijk is zonder een goede energie–infrastructuur. Hoe eerder wordt gestart met het plan van aanpak, hoe beter. Hoe wordt hier
handen en voeten aan gegeven en kan er meer SMART worden geformuleerd zodat geëvalueerd
915 kan worden of en welke maatregelen effect hebben gehad? Houdt het college rekening met scenario's waarin de ambitie in het Klimaatakkoord van 49% wordt opgehoogd naar 55% klimaatneutraal in 2030? Liggen er B- en C-scenario's klaar om op te kunnen schalen?

Mw. **De Vries** (PvdA) constateert dat energiecorporaties heel graag met hun plannen voor groene
920 projecten willen starten en de netbeheerders hebben de noodklok al geluid. De integrale aanpak van de infrastructuur wordt ondersteund, evenals de regierol van de provincie. De rest van het document stelt teleur, dat ziet meer op een voorstadium dan op het snel aan de slag gaan. Waarom wordt nu pas gewerkt aan een taskforce om een versnelling in te zetten en wanneer kan deze taskforce aan de slag? Is de benodigde ruimte gereserveerd voor de energietransitie en
925 wanneer kunnen de netbeheerders aan de slag? Een helder tijdspad ontbreekt, terwijl er ook nog 100.000 nieuwe woningen gebouwd gaan worden.

Dhr. **Zoon** (PvdD) had ook meer verwacht dan wat er nu voorligt. Wat houden de no–regret projecten precies in? Dit klinkt als achterstallig onderhoud. Er is nog geen echte aanpak
930 zichtbaar, hoewel de motie hier wel toe oproept. Niettemin kan de motie als afgedaan worden beschouwd. Men kijkt uit naar de uitwerking.

Dhr. **Kanik** (D66) sluit zich aan bij de geuite zorgen van voorgaande sprekers over de bestaande knelpunten en het plan van aanpak. In de laatste PS–vergadering is de motie Gelijkstroom
935 aangenomen, wordt deze betrokken bij de uitwerking van het stappenplan voor het ontwerpen van hybride energiesystemen?

Dhr. **Klein** (CU) kan zich vinden in de strategie. Hoe wordt het landschappelijk belang betrokken bij de modellen voor de energiesystemen en zijn hier kaders voor? Ook afgelegen gebieden
940 moeten de kans krijgen om duurzame energie op te wekken.

Dhr. **Smaling** (SP) vraagt zich af of de acties niet te laat komen. Helaas ontbreekt een besparingsscenario. De groei van datacentra is wel verdisconteerd, maar moet men een dergelijke groei wel willen? Klopt het dat er nog een serie tracébesluiten genomen moet worden

- 945 waarmee lange termijnen samenhangen voor voorbereiding en het indienen van zienswijzen? Aanlanding in Wijk aan Zee: bij de bewoners bestaan zorgen over de extra belasting ondanks de mededeling door TenneT dat men binnen het geluidsplafond blijft. Hoe kijkt de gedeputeerde naar deze klachten?
- 950 Gedeputeerde **Stigter** meldt dat het thema energie–infrastructuur alle portefeuilles enigszins raakt, daarom zal op verzoek van de commissie een technische briefing worden georganiseerd. Hij zegt toe PS regelmatig te informeren over de stand van zaken van de verschillende trajecten. Er is zeker sprake van een relatie met de RES'en, reden waarom de netbeheerders vanaf het begin betrokken waren bij de RES'en. De zoekgebieden worden momenteel besproken met de
- 955 deelregio's vanwege de inpasbaarheid in de ruimte. Er is niet een aanvliegroute of reden voor de knelpunten bij het elektriciteitsnet, het gaat om een combinatie van RES'en die extra elektriciteit aanbieden op het net en het gaat om ontwikkelingen in de industrie, zoals verduurzaming die leidt tot een enorme elektrificatie van processen. Na afronding van de systeemanalyse vorig jaar, bleek de noodzaak van het aanpakken van de knelpunten en in combinatie met de afspraken om
- 960 een cluster industrie energiestrategie NZKG te ontwikkelen, is besloten tot een integrale analyse van het net. De infrastructuur is een belangrijke onderlegger van de energietransitie, dat wordt ook door de commissie onderkend. De taskforce wordt op dit moment ingesteld samen met de partners en netbeheerders. Een van de knelpunten wordt veroorzaakt door achterstallig onderhoud uit het verleden, evenals vanwege het feit dat de energietransitie om een andere vorm
- 965 van sturing vraagt door de netbeheerders. Daar hadden zij niet altijd de mogelijkheden voor en ook voor hen is dit nog een zoektocht, maar wanneer aanpassingen nodig zijn, zullen door middel van regelgeving de netbeheerders wordt gestimuleerd om proactief te investeren. De motie Gelijkstroom is nog niet verwerkt in deze strategie, maar wordt er wel aan toegevoegd tijdens de eerste aanpassing. Er wordt een integrale afweging gemaakt van de ruimtelijke
- 970 inpassing in het landschap. De systeemanalyse en ook de taskforce focussen op de gehele provincie, dus ook op het buitengebied. De zorgen van de inwoners van Wijk aan Zee zijn bekend, daarom moet leefbaarheid een essentieel onderdeel zijn van de aanlanding, maar vooralsnog past alles binnen de regelgeving, ook ten aanzien van geluid. Hier zal strikt op worden toegezien. In alle modellen zowel aan de industrie als aan de gebouwde omgevingskant,
- 975 wordt uitgegaan van de bestaande maximale besparingsdoelstellingen. Dit is verdisconteerd in de cijfers. Dus de toename van de elektriciteitsbehoefte moet samengaan met besparingsmaatregelen. Er moet inderdaad een groot aantal nieuwe tracébesluiten genomen worden over onderstations en infrastructuur. Daarom moet nu het ruimtelijke spoor al worden ingezet.
- 980 De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Uit de chat blijkt dat alle fracties motie 104 van 2019 als afgedaan beschouwen.

9. Rondvraag gedeputeerde Stigter

- 985 De **voorzitter** meldt dat mw. De Vries een vraag heeft.

Mw. **De Vries** (PvdA) maakt zich zorgen over de ontwikkeling van geothermie in de rest van de provincie en met name in Noord-Holland-Noord naast die in de MRA. Stimulering van geothermie in de MRA kan de PvdA alleen maar aanmoedigen. Geothermie zal naast zonne- en windenergie,

990 waar mogelijk, een belangrijke rol gaan spelen als nieuwe energiebron in de provincie, bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord, ongeveer de lijn Den Helder-Medemblik, West-Friesland. In dit deel van Noord-Holland zit immers een belangrijk potentieel voor geothermie. Voor de

gehele provincie Noord-Holland is het belangrijk dat de reeds in het coalitieakkoord aangekondigde Geo-alliantie nu actief gaat worden. Hoe verheugd de PvdA ook is over een
995 versnelling van de ontwikkeling van geothermie in de MRA, men maakt zich oprecht zorgen over het (schijnbaar) achterblijven van een dergelijke ontwikkeling in de rest van de provincie, daar waar juist grote mogelijkheden liggen op dit gebied. De samenwerkingsovereenkomst van de MRA roept dan ook vragen op, namelijk: 1. Welke ontwikkelingen voorzien GS op het gebied van geothermie voor Noord-Holland-Noord? Is daar een vergelijkbare versnelling in de maak als in de
1000 MRA? 2. Het hanteren van de kunstmatige splitsing van de provincie in MRA en NHN op dit gebied kan een onwenselijk verschil in tempo en urgentie tot gevolg hebben, mede ingegeven door de grotere organisatiekracht binnen de MRA. Hoe kijken GS hier tegenaan en zou het niet beter zijn een integrale benadering te hanteren voor de gehele provincie waarbij de krachten gebundeld worden? 3. Wanneer verwacht de gedeputeerde de reeds in het coalitieakkoord aangekondigde Geo-alliantie in Noord-Holland in actie te hebben? Kan de gedeputeerde aangeven waarom deze
1005 nog niet actief is?

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt als volgt. Eigenlijk is het zo dat het MRA-gebied nu achtergesteld is ten opzichte van noord, want daar is men veel verder met geothermie omdat
1010 daar vanuit de oude olie en gasindustrie een beter beeld van de ondergrond beschikbaar was. In het MRA gebied ontbrak inzicht in de ondergrond, waardoor er onvoldoende kennis was van de mogelijkheden van aardwarmte. Daarom vindt nu een scan plaats naar de bodemgesteldheid, waarvan de uitkomsten volgend jaar verwacht worden. Het stimuleren van gebruik van aardwarmte geldt voor de gehele provincie, dus informatiebijeenkomsten worden in de gehele
1015 provincie georganiseerd. Een samenwerking tussen publieke en marktpartijen kan een grote rol spelen bij de toepassing van geothermie, hierover is recent een afspraak gemaakt en dit is een eerste stap richting de Geo-alliantie. Hij zegt toe om te kijken om daar waar het meerwaarde heeft, de publiek-private samenwerking voor geothermie ook voor Noord-Holland-Noord in te zetten.

10. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.52 uur.

11. C-Agenda Klimaat en Energie (ter kennisname)

11.a Energie / Landbouw: Evaluatierapport Verduurzaming Glastuinbouw (C-agenda RWK 23-11-2020 (leidend) & NLG 23-11-2020)

In het kader van de afronding van het Beleidsagenda Energietransitie 2016- 2020 is besloten tot een beleidsevaluatie met betrekking tot de energietransitie in de glastuinbouw. In het voorliggende evaluatierapport wordt ingegaan op de voortgang van het verduurzamingsproces
1030 van de glastuinbouwsector en welke lessen hieruit te trekken zijn voor de provincie.

11.b Energie / MRA: Samenwerkingsovereenkomst 'Gezamenlijke uitgangspunten Aardwarmteontwikkeling MRA' (C-agenda RWK 23-11-2020)

De provincies Noord-Holland en Flevoland en de gemeenten Amsterdam, Haarlem en Almere slaan de handen ineen met zes marktpartijen/ operators om geothermie te stimuleren in de
1035 Metropoolregio Amsterdam (MRA). In een samenwerkingsovereenkomst zijn gezamenlijke uitgangspunten opgenomen om te komen tot verdere, kwalitatieve aardwarmteontwikkelingen. Zo zijn er afspraken gemaakt over het delen van kennis en ervaring, het efficiënt benutten van de ondergrond en het gezamenlijk afstemmen van plannen. Het vormt een open samenwerking, nieuwe partijen zijn welkom zich aan te sluiten.

- 1040 11.c Mobiliteit / Klimaat: Evaluatie webinar Regionaal Mobiliteitsprogramma 24 september 2020 (C-agenda M&B 26-10-2020 (leidend) en RWK 19-10-2020)
- 11.d Klimaat / Wonen: Uitvoeringsregeling verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 1045 Door samenwerking zijn woningcorporaties in staat innovaties bij woningverduurzaming te stimuleren die leiden tot kostendaling. Met de Uitvoeringsregeling subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties 2020 ondersteunt de provincie woningcorporaties hierbij.
- 11.e Energie: Ingekomen brief aan PS over Geingebied – Afstemming over windmolens langs provinciegrens (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 1050 **12. C-Agenda Ruimte en Wonen (ter kennisname)**
- 12.a Ruimte / Natuur: Vrienden van het Gooi Ingebrekestelling bezwaarschriften (C-agenda 23-11-2020 RWK & NLG)
- 12.b Ruimte / Omgevingsverordening: Ter informatie brief van bewoners Landsmeer over bezwaren tegen bouwplan (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 1055 12.c Ruimte: Brief aan GS & PS van stichting behoud Waterland – Plan voor nieuw bedrijventerrein Purmer (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 12.d Ruimte: Knooppuntontwikkeling Haarlem (C-agenda RWK 23-11-2020)
- Om Haarlem bereikbaar en leefbaar te houden en binnenstedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken, is een conceptvisie voor stationsgebied Haarlem opgeleverd.
- 1060 Daarin worden 5 ambities en 3 hoofdvarianten beschreven. Daarnaast is een verkennend onderzoek afgerond naar mogelijke locaties voor een nieuw OV-knooppunt buiten het stadscentrum van Haarlem. Beide rapporten zijn binnenkort te vinden op de websites van de gemeente Haarlem en provincie Noord-Holland.
- 12.e Ruimte: Brief en afschriften van zienswijzen aan gemeente Wijdmeren over plan Zuidsingel fase 8 (C-agenda RWK 23-11-2020)
- 1065 Dit zijn geanonimiseerde documenten zonder NAW-gegevens.
- De niet-geanonimiseerde stukken zijn voor Statenleden en commissieleden in te zien in het afgeschermd, besloten gedeelte van het vergadersysteem.
- 12.f Economie/RO: Beslissing hangende beroep over Wob-verzoek
- 1070 vaststellingsovereenkomst Distriport (C-agenda RWK 23-11-2020 en EFB 30-11-2020)
- De provincie Noord-Holland is verwikkeld in een juridische procedure over een beslissing in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur. De rechter heeft geoordeeld dat de provincie nog eens goed moet kijken naar de interne documenten en dat de provincie haar weigering om persoonlijke beleidsopvattingen uit interne documenten openbaar te maken beter moet motiveren.
- 1075 12.g Ruimte: Afschriften zienswijzen aan gemeente Wijdmeren over plan Zuidsingel (C-agenda RWK 23-11-2020)
- Dit zijn geanonimiseerde documenten zonder NAW-gegevens.
- De niet-geanonimiseerde stukken zijn voor Statenleden en commissieleden in te zien in het afgeschermd, besloten gedeelte van het vergadersysteem.
- 1080 12.h Ruimte: Ingekomen brief aan PS over bewonersbrief gemeente Wijdmeren over haalbaarheidsonderzoek (C-agenda RWK 23-11-2020)
- Dit is een geanonimiseerde brief.
- De niet-geanonimiseerde stukken zijn voor Statenleden en commissieleden in te zien in het afgeschermd, besloten gedeelte van het vergadersysteem.
- 1085 **13. C-Agenda Omgevingsverordening (ter kennisname)**

13.a Omgevingsverordening: Afschrift van brief bewoners Hollands Kroon aan college HK over Omgevingsverordening (Betrekken bij 2e termijn PS 22-10- 2020 / C-agenda RWK 23-11-2020)

1090 13.b Omgevingsverordening: Vaststellen omgevingsregeling, aanpassen mandaten en vaststellen beleidsregel (C-agenda RWK 23-11-2020)

Op 22 oktober 2020 heeft PS de Omgevingsverordening NH2020 vastgesteld. De Omgevingsregeling is als eindconcept besproken door PS en is nu voorgelegd aan GS om definitief vast te stellen. Hierin zijn de nadere regels opgenomen waarvoor GS de bevoegdheid hebben gekregen. De planning is dat zowel de regeling als de verordening rond 16 november in werking zullen treden. Met dit besluit worden ook de mandaten van de Omgevingsdiensten en de Beleidsregel "Tegemoetkoming schade Noord-Holland" aangepast aan de nieuwe Omgevingsverordening NH2020.

1095 **14. C-Agenda MRA (ter kennisname)**

1100 14.a MRA: Maandelijks raads- en Statenledenbericht MRA – nr. 42 (C-agenda RWK 23-11-2020)